

УДК 712.25-026.614:581.543 (477-25)

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.35.3>

ВПЛИВ КОЛОРИТУ НА ЕСТЕТИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ ПАРКОВИХ ПЕЙЗАЖІВ

Гатальська Надія Вікторівна

доктор архітектури, доцент,

*професор кафедри ландшафтного проектування та садово-паркового мистецтва,
Харківський національний університет міського господарства*

імені О.М. Бекетова, Харків, Україна,

e-mail: gatalska.nadiia@gmail.com, orcid: 0000-0001-9538-2379

Анотація. Мета. Визначити вплив колориту паркових пейзажів на їх сприйняття людиною та формування естетичних уподобань.

Методологія. У межах дослідження людина та паркове середовище розглядаються як суб'єкт-об'єктна єдність, що розвивається в часі та постійно оновлюється. Методологічною основою дослідження є інтеракціоністська парадигма, що охоплює опитування респондентів (загалом було залучено 60 учасників) у поєднанні з експертною оцінкою колориту пейзажів 18 парків, представлених на 45 світлинах. У підсумку визначали взаємозв'язки між колоритом пейзажів і естетичними уподобаннями респондентів за допомогою коефіцієнта кореляції Пірсона.

Результати. У статті систематизовано наявну наукову інформацію щодо дослідження колориту ландшафту, здійснено її критичний аналіз. Узагальнено результати комплексу проведених досліджень, присвячених впливу колориту паркових пейзажів на формування естетичних уподобань людей різних вікових груп, що поглиблюють знання в галузі колористики ландшафту. За результатами досліджень виявлено суттєвіший вплив на сприйняття та формування естетичних переваг молодих людей. Одноставність уподобань у межах обох вікових категорій відмічено щодо привабливості пейзажів із домінуванням блакитних кольорів високої насиченості та яскравості; нейтрального впливу теплих зелено-помаранчевих кольорів і непривабливості коричнево-сірого колориту, із яскраво вираженим контрастом світлого і темного.

Наукова новизна. Представлено результати аналізу сприйняття колориту пейзажів респондентами різного віку; окреслено особливості впливу кольору на формування естетичних уподобань; виявлено колірні гармонії паркових пейзажів, що позитивно сприймаються незалежно від віку.

Практична значущість. Поглиблено знання щодо сприйняття колориту паркових пейзажів, які можуть бути застосовані у проектуванні, відновленні та реконструкції ландшафтних об'єктів.

Ключові слова: колористика, оцінювання колориту, естетичні уподобання.

ВСТУП

Колір є важливим елементом візуальної сфери сприйняття навколишнього середовища людиною [6; 8; 15], адже може впливати на її естетичні уподобання, здійснювати фізіологічний і психоемоційний вплив [9; 7; 13; 19]. Колорит ландшафту має мінливий

характер і змінюється впродовж доби, року та тривалішого періоду, що насамперед зумовлено ростом і розвитком рослин. Важливим аспектом дослідження колориту ландшафту є особливості сприйняття його пейзажів людиною, адже колорит формується під час цього процесу. Отже, дослідження колориту

ландшафту поєднує два напрями: об'єктно орієнтований (спрямований на вивчення колориту пейзажів, кольоротвірних елементів, їхньої мінливості) та суб'єктно орієнтований (фокусується на людині як суб'єкті сприйняття і особливостях цього процесу). Дане дослідження поєднує обидва напрями, базується на інтеракціоністській парадигмі та фокусується на впливі колориту паркових пейзажів на формування естетичних уподобань людини.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження колориту ландшафту та його впливу на сприйняття людиною є досить обмеженими, незважаючи на суттєвий психоемоційний вплив кольору [19; 17]. Серед учених, які вивчали мінливість колориту ландшафту – П. Троперт і А.Б. Нілсен, що досліджували взаємозв'язок між видовим розмаїттям насаджень і сезонною мінливістю їхньої кольорової гами [17; 18]. Мінливості колориту рослинних угруповань та їхнім естетичним якостям упродовж зими присвячена також праця Ц. Лі, Ш. Шен і Л. Дінг [11]. Авторами було визначено шість основних чинників, що визначають естетичні якості насаджень упродовж зими, до яких віднесено: видове розмаїття, частку вічнозелених видів, морфологічні характеристики рослин, рівень ґрунтового покриття, загальне відчуття гармонії та кольорову композицію [11].

Велике значення для виділення фаз зміни колориту паркового середовища впродовж року має робота М.С. Мавко, де авторка на основі дослідження колориту парків Києва виділяє 10 фаз зміни колориту паркових ландшафтів. Також М.С. Мавко зауважує, що колорит насаджень упродовж літніх підсезонів є найстабільнішим, весняний і осінній колорит – наймінливіший, зимовий – залежить від наявності або відсутності снігового покриття [3]. Наведені публікації фокусуються на компонентах ландшафту як носіїв кольору та здебільшого не враховують сприйняття їх людиною. Питання сприйняття людиною колориту ландшафту в наукових джерелах літератури висвітлюються значно менше, в основному в дослідженнях закордонних авторів. Зокрема, Ц. Ян, С.-Ж. Ван, Я. Чжао досліджували кольори рослин в міських насадженнях і колірні уподобання відвідувачів парків. Автори зафіксували 13 колірних відтінків у міських насадженнях, які належали до шести колірних систем, і визначили, що людям більше подобалися рослини з високою яскравістю та насиченістю кольору [20]. Емоційному сприйняттю рослин рекреантами

міських парків присвячено дослідження Ш. Рахнема зі співавторами, у процесі якого виявлено позитивне сприйняття рослин, які красиво квітнуть, порівняно з декоративно-листяними, а найпривабливішими кольорами, на думку респондентів, виявилися червоний, фіолетовий і помаранчевий [15].

Впливу колориту садових пейзажів на людину присвячено роботу К. Ніл, А. Гріффітс, Л.С. Чалмін-Пуї та інших, які зосередили увагу на дії теплих і холодних кольорів на фізіологічні та психологічні процеси респондентів зі США та Великої Британії [7]. Автори дослідження виявили посилення гедонічного тону та зниження відчуття стресу після перегляду садових пейзажів теплого та холодного колориту учасниками експерименту зі США, але респондентами з Великої Британії таку дію не спостережено [7].

На асоціативному впливі колориту ландшафту сфокусували увагу Е.Т. Ерен, Е.М. Альпак, Т. Дюзенлі, які визначили фізичні, емоційні та поведінкові асоціації, які виникають у респондентів під час сприйняття кольорів [8]. Аналізу впливу кольору на візуально-естетичну якість і візуальні уподобання людей присвячено також працю Б. Ма, Р. Дж. Хауер, Ч. Сю, якими за результатами досліджень сформульовано практичні рекомендації щодо колірної моделювання рослинних угруповань [12]. Рекомендаційним характером формування колориту ландшафтних об'єктів відповідно до їхніх функцій відзначається і робота Т. Босс, де представлено колірні палітри та перелік рослин, що можуть забезпечити відповідний колорит [5].

Підсумовуючи результати проведеного аналізу наукових джерел літератури, варто зазначити, що значна увага дослідників зосереджена на аналізі колориту елементів ландшафту, а дослідження сприйняття їх людиною мають обмежений характер та інтенсифікувалися лише впродовж останніх років. Отже, актуальним є визначення особливостей сприйняття колориту пейзажів людиною та його впливу на формування естетичних уподобань.

МЕТА

Мета – визначити вплив колориту паркових пейзажів на їх сприйняття людиною та формування естетичних уподобань.

Методика. Дослідження складалося з декількох етапів:

1. Добір світлин паркових пейзажів, які різняться за функціями, видовим складом рослин, умовами освітлення тощо.

2. Оцінювання світлин респондентами та визначення їхніх естетичних уподобань.

3. Експертне оцінювання колориту пейзажів.

4. Визначення взаємозв'язків між колоритом пейзажів і естетичними уподобаннями респондентів.

Методика дослідження естетичних уподобань базується на роботах Ф.С. Кане [10], Б. Шелбі, Р. Гаріс [16] та передбачає залучення респондентів для оцінювання пейзажів. До опитування в межах дослідження було залучено 60 осіб, вік яких коливається в межах від 22 до 74 років, які під час проведення аналізу результатів були розділені на дві рівні за чисельністю групи:

- молоді люди (22–34 роки), середній вік – 23,9 року;
- зрілі люди (46–74 роки), середній вік – 58,9 року (рис. 1).

Оцінювання паркових пейзажів здійснювалося за умов відстороненого сприйняття – респонденти не перебували безпосередньо у парку, а оцінювали їхні пейзажі за світлинами. На світлинах було представлено 45 паркових пейзажів (рис. 1) із 18 парків світу.

У процесі експерименту респонденту пропонували розподілити світлини на три групи. До першої групи необхідно було віднести пейзажі, які респондент вважає привабливими. До другої – світлини нейтральних пейзажів, до третьої – непривабливих. Після чого необхідно було обґрунтувати свій вибір, зазначити ознаки пейзажу, які вплинули на нього. Самостійне визначення респондентами причин віднесення світлин до тієї чи іншої групи базується на принципі вільного асоціативного експерименту Л.К. Спиридонової [4].

Аналіз отриманих результатів передбачав виокремлення з наведених респондентами ознак згадування колориту, які розміщені в електронній таблиці Excel, з паралельним підрахунком частки респондентів, які віднесли окремий пейзаж до тієї чи іншої групи, після чого вираховували кількість згадування колориту як якісної ознаки в межах кожної групи пейзажів.

Оцінювання колориту здійснювали за загальноприйнятою методикою [1–3].

Для проведення аналізу колориту видових точок світлини обробляли за допомогою стандартних операцій програми "GIMP Image Manipulation Program" (версія 2.8). З усіх відтінків, які присутні на світлинці, виділяли 15–20 основних кольорів за допомогою індексації зображення. Потім обчислювали частки, які займає кожен із кольорів (за гістограмою кольорів), а за отриманими співвідношеннями будували діаграми (рис. 1). Обчислення проводили за допомогою вебзастосунок

(розробник М.П. Мавко, 2018 р.), який дає змогу значно пришвидшити цей процес. Застосунок опублікований і перебуває у вільному доступі за вебадресою: <https://mmavko.github.io/color-analysis/>. Графоаналітичні дослідження та підготовку графічних матеріалів проводили з використанням Corel DRAW X6.

Відтінки кольорів визначали відповідно до колірної моделі RGB. Для обчислення кореляційних зв'язків параметри кольору Y (жовтий) і K (чорний) було вибрано з колірної моделі CMYK, параметр B (блакитний) – із RGB, а параметр S (насиченість) – з колірної моделі HSV.

Для статистичного аналізу використано коефіцієнт кореляції Пірсона із застосуванням програмного забезпечення "Excel", за допомогою якого визначали вплив колориту на формування естетичних преференцій (через кореляцію кількості згадувань колориту та частки респондентів, які віднесли пейзажі до окремої групи). Під час проведення аналізу взаємозв'язків значущості використовували загальну класифікацію кореляційних зв'язків, відповідно до якої сильна кореляція була в межах $\rho \geq 0,70$; значна – $0,50 \leq \rho < 0,69$; помірна – $0,30 \leq \rho < 0,49$; слабка – $0,20 \leq \rho < 0,29$; дуже слабка – $\rho < 0,2$.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Результати проведеного аналізу уваги респондентів до колориту паркових пейзажів показали, що молоді люди частіше згадують колорит як ознаку, що визначила віднесення пейзажу до відповідної групи (рис. 2). Колорит згадується частіше як ознака «привабливих» пейзажів, незалежно від віку респондентів. Найрідше колорит як ознака, що визначила вибір групи, до якої віднесено пейзаж, трапляється серед «непривабливих» пейзажів (рис. 2).

Водночас частка згадувань окремої ознаки не завжди прямо визначає естетичні уподобання [14], що зумовлює важливість визначення кореляційних зв'язків між згадуванням колориту як якісної характеристики пейзажу та віднесенням його до відповідної групи. У результаті такого аналізу виявлено помірний вплив колориту на привабливість пейзажів. Водночас суттєвіший вплив колориту на естетичні преференції молодих респондентів (рис. 3). У межах групи зрілих респондентів помірну кореляцію (0,338) між кількістю згадувань колориту та часткою респондентів, які віднесли пейзаж до тієї чи іншої групи, виявлено лише під час оцінювання привабливих пейзажів, що знижується до слабкої у групі нейтральних (0,209) та непривабливих (0,147).

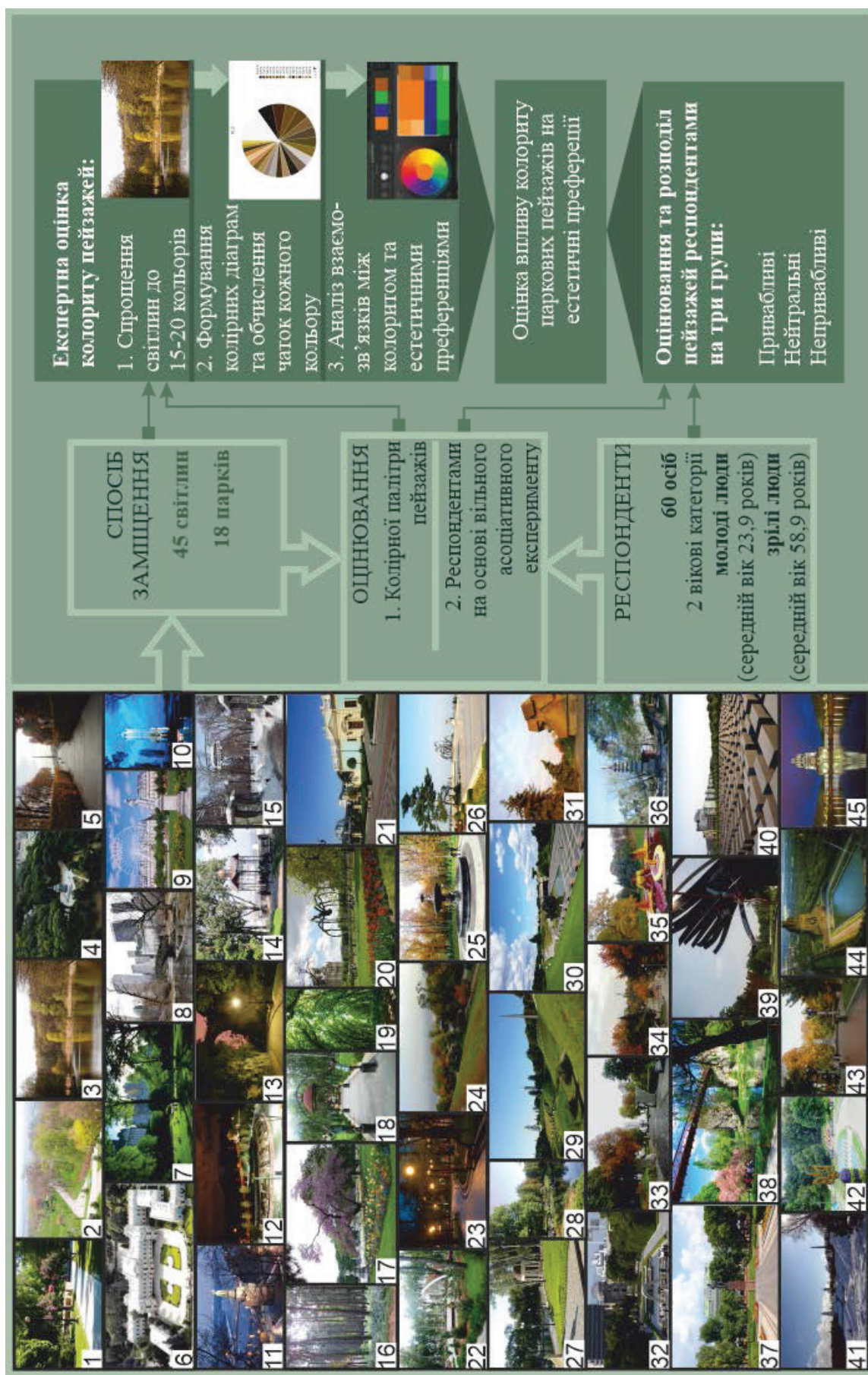

Рис. 1. Загальна схема досліджень

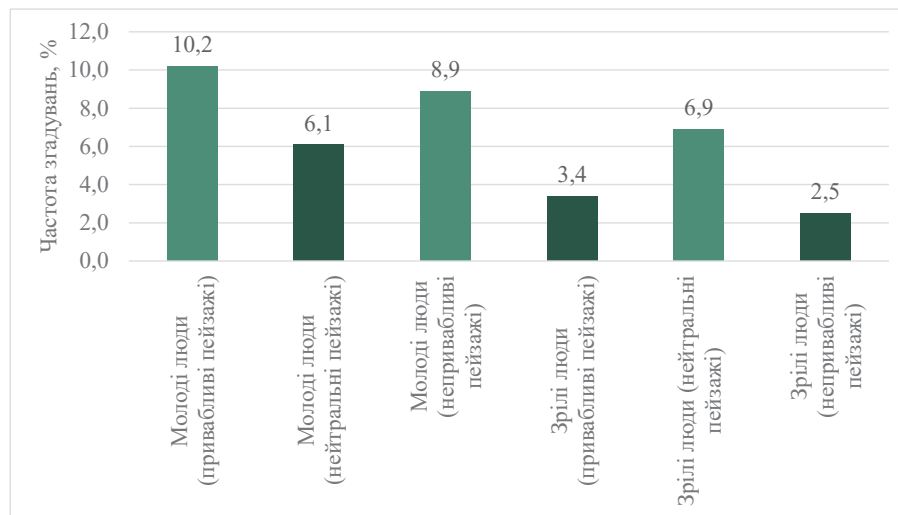

Рис. 2. Колірні діаграми пейзажів, віднесених респондентами різних вікових категорій до окремих груп

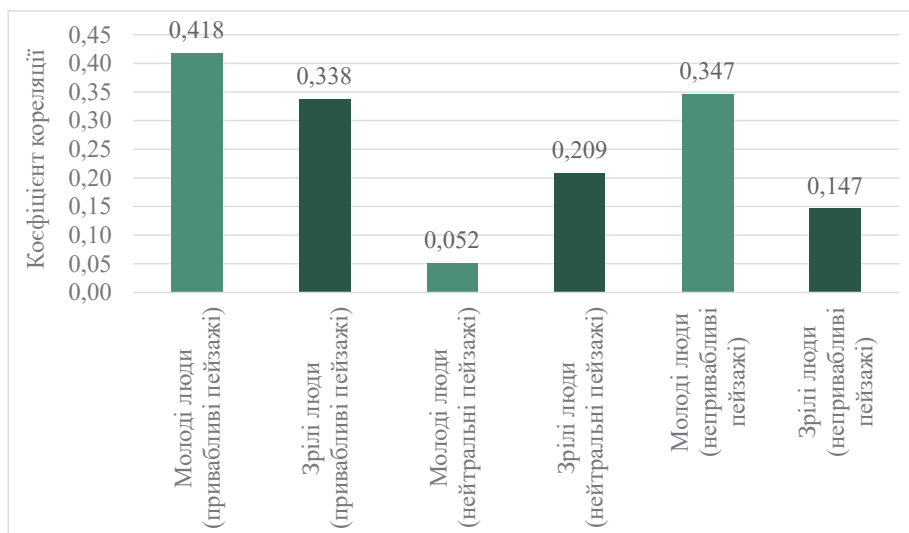

Рис. 3. Структура кореляційних зв'язків між кількістю згадувань колориту пейзажів і часткою респондентів, що віднесли їх до окремої групи

Отже, спостерігається послідовне зниження як уваги зрілих респондентів до колориту від привабливих до непривабливих, так і його впливу на естетичні уподобання. Увага молодих респондентів також послідовно знижується в напрямі непривабливих пейзажів, але вплив на естетичні уподобання є помірним у межах груп як «привабливих», так і «непривабливих» пейзажів (рис. 3).

Зосереджуючи увагу на колориті пейзажів, варто зауважити, що серед найпривабливіших пейзажів домінує блакитно-синя кольорова гамма, яка за мірою зменшення частки респондентів, які вважають пейзаж привабливим, змінюється на зелену (рис. 4).

Колорит пейзажів, які визнали привабливими молоді люди, яскравіший і темніший (середнє значення їхньої насиченості (S) становить 0,525) за колорит привабливих пейзажів, на думку зрілих респондентів, де середнє значення насиченості (S) становить 0,395. Окрім того, серед пейзажів, які молоді респонденти визначили як привабливі, є коричнева кольорова гама високої насиченості та яскравості (пейзаж 23), тоді як зрілі – віднесли пейзажі з таким колоритом до групи нейтральних і непривабливих (рис. 4). Серед нейтральних пейзажів в обох групах домінує зелено-оранжево-коричнева, хоча наявний і пейзаж 41, де переважають

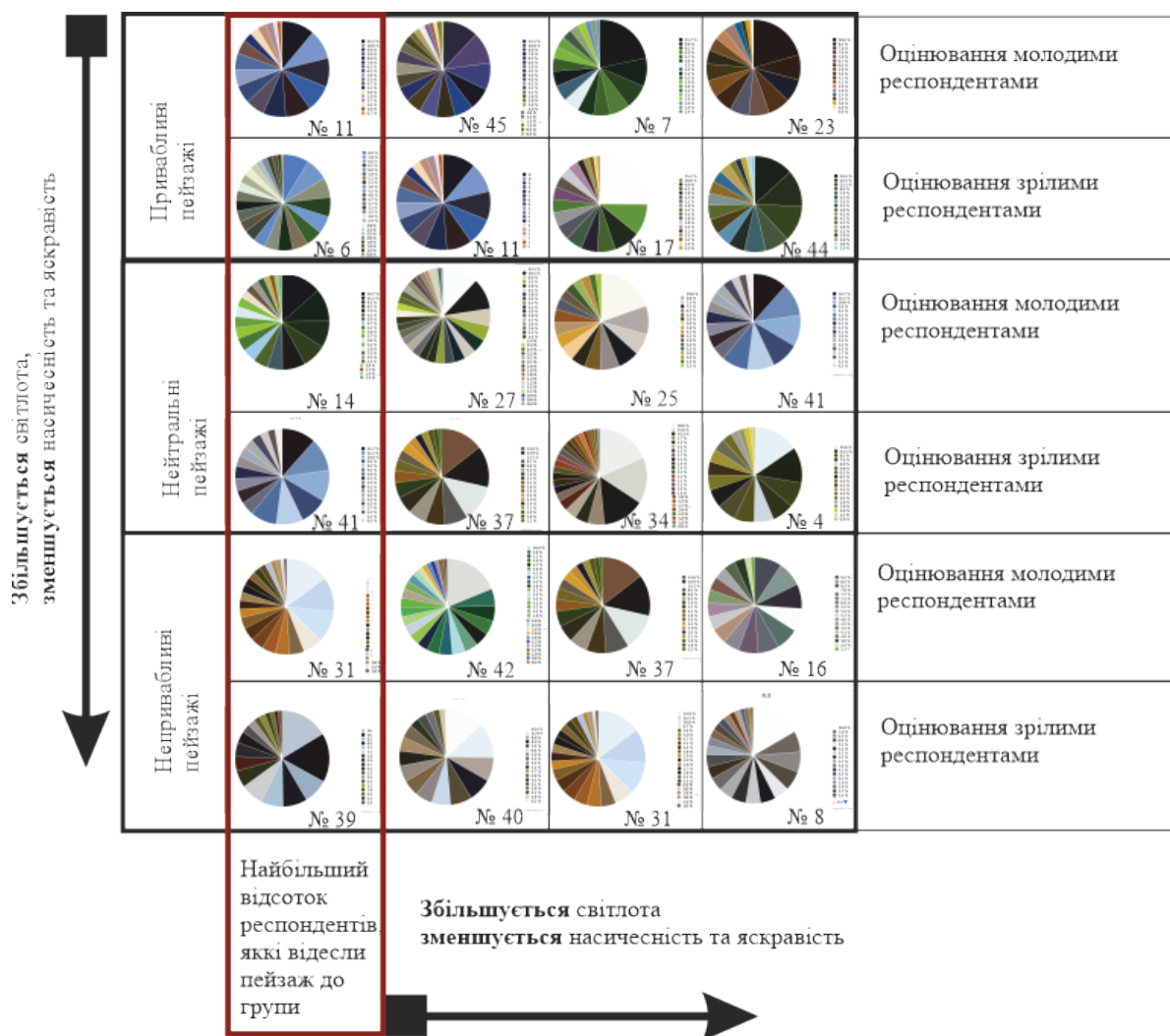

Рис. 4. Колірні діаграми пейзажів, віднесених респондентами різних вікових категорій до окремих груп

блакитні кольори неба та снігового покриву (рис. 4). Серед нейтральних пейзажів, віднесених до цієї групи молодими респондентами домінують теплі зелені кольори, а зрілими – помаранчево-коричневі високої насиченості та яскравості.

Колорит непривабливих пейзажів характеризується значною світлотою, слабкою насиченістю (середнє значення насиченості (S) становить 0,287) та домінуванням коричнево-сірої кольорової гами. Важливими характеристиками кольору, що впливають на віднесення пейзажу до якоїсь групи, є насиченість і яскравість, які знижуються у групі нейтральних і непривабливих порівняно із привабливими. Водночас світлота помітно збільшується (рис. 4). Наші результати узгоджуються з даними Ц. Ян, С.-Ж. Ван, Я. Чжао, які виявили симпатії респондентів до кольорів із високою яскравістю та насиченістю [20].

Поряд із низкою відмінностей виявлено однаковість уподобань респондентів щодо окремих колористичних особливостей пейзажів (рис. 5).

Насамперед доцільно звернути увагу на привабливість пейзажів із домінуванням блакитних кольорів високої насиченості та яскравості (пейзажі 11 і 6). Окрім того, важливою особливістю пейзажів, віднесених до групи привабливих, є наявність гармонійного поєднання кольорів (рис. 5) – контрасту додаткових кольорів (пейзажі 11, 23, 45), колірної тріади (пейзаж 44), спорідненої кольорової гами (пейзаж 7) і споріднено-контрастної гами кольорів (пейзаж 17). Наявність колірних гармоній майже в усіх пейзажах, які віднесені респондентами до групи привабливих, засвідчує важливість їх застосування в моделюванні колориту ландшафтних об'єктів у процесі проектних, відновлювальних і реконструктивних робіт.

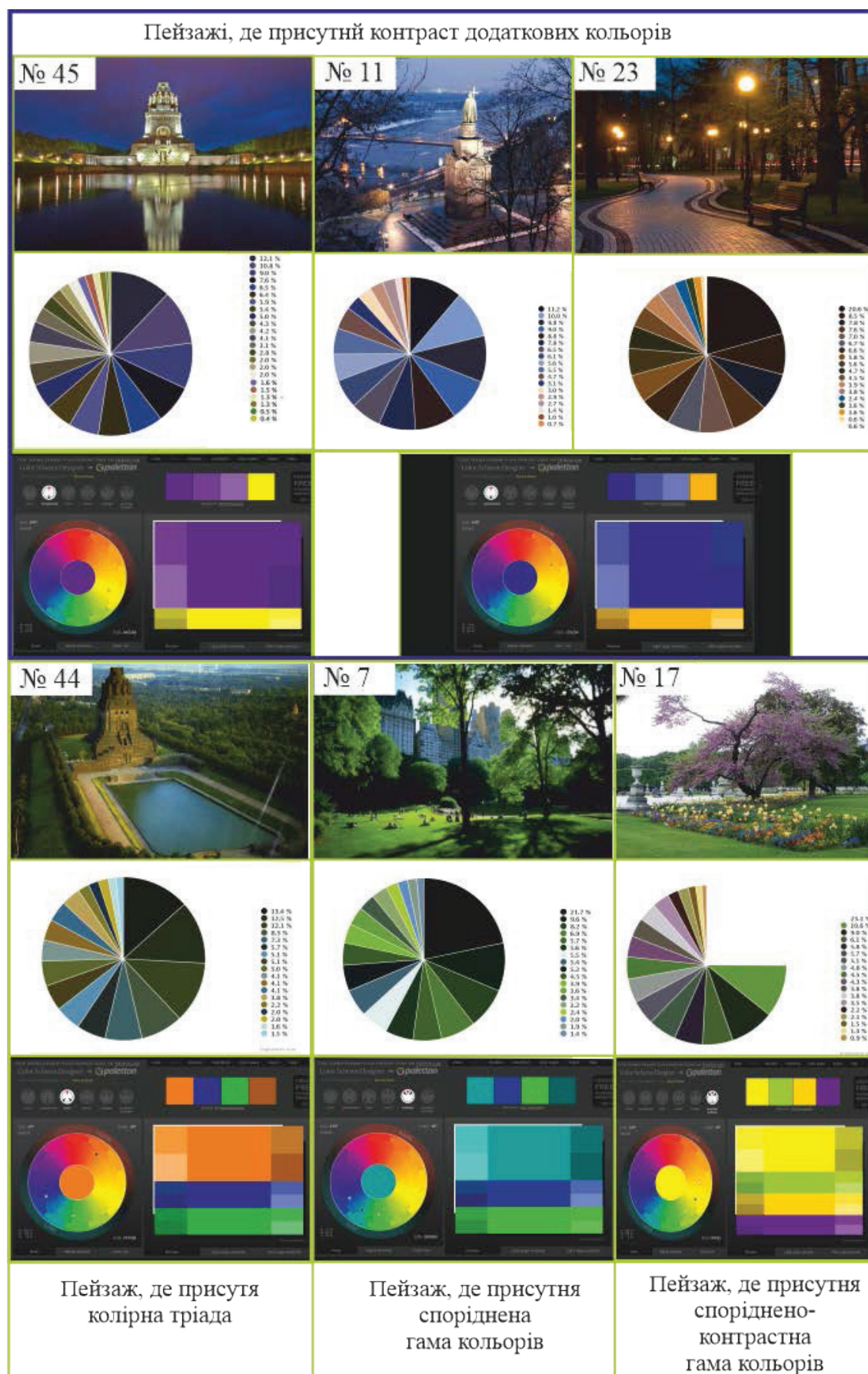

Рис. 5. Колірні гармонії в колориті пейзажів, які віднесено до групи привабливих

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи комплекс проведених досліджень, варто зауважити, що колорит пейзажів суттєвіше впливає на естетичне сприйняття молодих людей, але колірні уподобання зрілих – подібніші одне з одним. Водночас виявлено однотайність преференцій в межах обох вікових категорій щодо:

- привабливості пейзажів із домінуванням блакитних кольорів високої насиченості та яскравості;
- наявності гармонійного поєднання кольорів – контрасту додаткових кольорів, колірної тріади, спорідненої кольорової гами, споріднено-контрастної гами кольорів;
- нейтрального впливу теплих зелено-помаранчевих кольорів;
- непривабливості пейзажів, колорит яких характеризується значною світлотою, слабкою насиченістю та домінуванням коричнево-сірої кольорової гами, а також контрастом світлого і темного.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Гатальська Н.В., Мавко М.С. Особливості оцінки колористичних особливостей ландшафту. *Агробіологія : збірник наукових праць Білоцерківського національного аграрного університету*. 2012. Вип. 8 (94). С. 54–57.
- [2] Олексійченко Н.О., Гатальська Н.В., Мавко М.С. Авторське свідоцтво № 67096. Методика оцінювання колориту ландшафту. Заявник та власник авторського свідоцтва Національний університет біоресурсів і природокористування України; дата реєстр. 10.08.2016 р. № 67496; заявл. 07.06.2016.
- [3] Олексійченко Н.О., Гатальська Н.В., Мавко М.С. Наукові основи оцінювання та моделювання колориту паркових ландшафтів : рекомендації для підприємств України в галузі садово-паркового господарства, ландшафтної архітектури та містобудування. Київ : НУБіП України, 2018. 42 с.
- [4] Спиридонова Л.К. Асоціативний експеримент як засіб дослідження образу світу. *Науково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. 2015. Вип. 1. С. 152–158.
- [5] Bos T. Living Colour: Harnessing the power of colour for trees and shrubs in public places. Cuijk : Ebben Nurserymen, 2008. 250 p.
- [6] Cheng Y.N., Tan M. The quantitative research of landscape color: A study of Ming Dynasty City Wall in Nanjing. *Color Research & Application*. 2018. Vol. 43 (3). P. 436–448.
- [7] Neale Ch., Griffiths A., Chalmin-Pui L.S., Mendu S., Boukhechba M., Wellbeing Roe J. Color aesthetics: A transatlantic comparison of psychological and physiological impacts of warm and cool colors in garden landscapes. *Space and Society*. 2021. Vol. 2. P. 100038.
- [8] Eren E.T., Alpak E.M., Düzenli T. Color Associations in Landscape Design and subscription levels to these associations. *Environmental Science and Pollution Research*. 2022, Vol. 29. P. 70842–70861.
- [9] Eroglu E., Meral A., Kaya S. Determination of the visual preferences of different habitat types. *Fresenius Environmental Bulletin*. 2018. Vol. 27 (7). P. 4889–4899.
- [10] Kane P.S. Assessing Landscape Attractiveness: a comparative test of two new method. *Applied geography*. Ch. 1. 1981. P. 77–96.
- [11] Li C., Shen Sh., Ding L. Evaluation of the winter landscape of the plant community of urban park green spaces based on the scenic beauty estimation method in Yangzhou, China. *PLoS ONE*. 2020. Vol. 15 (10). P. 1–12.
- [12] Ma B., Hauer R.J., Xu Ch. Effects of Design Proportion and Distribution of Color in Urban and Suburban Green Space Planning to Visual Aesthetics Quality. *Forests*. 2020. Vol. 11 (3). P. 1–19.
- [13] Maier M.A. Color psychology: Effects of perceiving color on psychological functioning in humans. *Annual Review of Psychology*. 2014. Vol. 65. P. 95–120.
- [14] Oleksichenko N., Gatalska N. Methodological approaches to assess the aesthetics of park environment. *Forestry Ideas*. 2018. Vol. 24. № 2 (56). P. 141–162.
- [15] Rahnema S., Sedaghatthoor S., Allahyari M.S., Damalas, C.A., Bilali, E.H. Preferences and emotion perceptions of ornamental plant species for green space designing among urban park users in Iran. *Urban Forestry & Urban Green*. 2019. Vol. 39. P. 98–108.
- [16] Shelby B., Harris R. Comparing methods for determining visitor evaluations of ecological impacts – site visits, photographs, and written descriptions. *Journal of Leisure Research*. 1985. Vol. 17 (1). P. 57–67.
- [17] Thorpert P., Nielsen A.B. Experience of vegetation-borne colours. *Journal of Landscape Architecture*. 2014. Vol. 9 (1). P. 60–69.
- [18] Thorpert P., Englund J.-E., Nielsen A.B. The impact of the primary colours yellow, red and, blue on the perception of greenery. *Landscape Research*. 2018. Vol. 44 (1). P. 1–11.
- [19] Wilms L. Color and emotion: effects of hue, saturation, and brightness. *Psychological Research*. 2018. Vol. 82 (5). P. 896–914.
- [20] Yang J., Wang X.-R., Zhao Y. Leaf color attributes of urban colored-leaf plants. *Open Geosciences*. 2022. Vol. 14. P. 1591–1605.

REFERENCES

- [1] Gatalska, N.V., & Mavko, M.S. (2012). Osoblyvosti otsinky kolorystychnykh osoblyvostei landshaftu. [Peculiarities of assessment of the color features of the landscape]. *Ahrobiolohiia: zbirnyk naukovykh prats Bilotsenrkv.nats. ahrar. un-t.* 1 (94), 54–57 [in Ukrainian].
- [2] Oleksiichenko, N.O., Gatalska, N.V., & Mavko, M.S. (2016). Avtorske svidotstvo № 67096. Metodyka otsiniuvannia kolorytu landshaftu. Zaiavnyk ta vlasnyk avtorskoho svidotstva Natsionalnyi universytet

bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy; data reiestr. 10.08.2016 r. № 67496; zaiavl. 07.06.2016 [Copyright certificate № 67096. Methodology for assessing landscape color. Applicant and owner of the copyright certificate of the National University of Life Resources and Environmental Management of Ukraine; registration data 10.08.2016 № 67496;] [in Ukrainian].

[3] Oleksiichenko, N.O., Gatalska, N.V., & Mavko, M.S. (2018). Naukovi osnovy otsiniuvannia ta modeliuvannia kolorytu parkovykh landshaftiv: rekomendatsii dlia pidpriemstv Ukrainy v haluzi sadovo-parkovoho hospodarstva, landshaftnoi arkhitektury ta mistobuduvannia [Scientific basis of assessment and modeling of the color of park landscapes: recommendations for enterprises of Ukraine in the field of horticulture, landscape architecture and urban planning]. Kyiv: NUBIP Ukrainy. 42 [in Ukrainian].

[4] Spyrydonova, L.K. (2015). Asotsiatyvnyi eksperyment yak zasib doslidzhennia obrazu svitu [Associative experiment as a means of studying the image of the world]. *Naukovo-praktychnyi zhurnal Pivdenoukrajinsko natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K.D. Ushynskoho*. 1, 152–158 [in Ukrainian].

[5] Bos, T. (2008). Living Colour: Harnessing the power of colour for trees and shrubs in public places. Cuijk: Ebben Nurserymen, 250 p. [in English].

[6] Cheng, Y.N., & Tan, M. (2018). The quantitative research of landscape color: A study of Ming Dynasty City Wall in Nanjing. *Color Research & Application*, 43, 436–448 [in English].

[7] Neale, Ch., Griffiths, A., Chalmin-Pui, L.S., Mendu, S., Boukhechba, M., Wellbeing, Roe J. Color aesthetics: A transatlantic comparison of psychological and physiological impacts of warm and cool colors in garden landscapes (2021). *Space and Society*, Vol. 2. 100038 [in English].

[8] Eren, E.T., Alpak, E.M., & Düzenli, T. (2022). Color Associations in Landscape Design and Subscription Levels to These Associations. *Environmental Science and Pollution Research*, 29, 70842–70861 [in English].

[9] Eroglu, E., Meral, A., & Kaya, S. (2018). Determination of the visual preferences of different habitat types. *Fresenius Environmental Bulletin*, 27 (7), 4889–4899 [in English].

[10] Kane, P.S. (1981). Assessing Landscape Attractiveness: a comparative test of two new method. *Applied geography*. Ch. 1, P. 77–96 [in English].

[11] Li, C., Shen, Sh., & Ding, L. (2020). Evaluation of the winter landscape of the plant community of urban park green spaces based on the scenic beauty estimation method in Yangzhou, China. *PLoS ONE*, 15 (10), 1–12 [in English].

[12] Ma, B., Hauer, R.J., & Xu, Ch. (2020). Effects of Design Proportion and Distribution of Color in Urban and Suburban Green Space Planning to Visual Aesthetics Quality. *Forests*, 11 (3), 1–19 [in English].

[13] Maier, M.A. (2014). Color psychology: Effects of perceiving color on psychological functioning in humans. *Annual Review of Psychology*, 65, P. 95–120 [in English].

[14] Oleksichenko, N., & Gatalska, N. (2018). Methodological approaches to assess the aesthetics of park environment. *Forestry Ideas*, 24, 2 (56), 141–162 [in English].

[15] Rahnema, S., Sedaghatthoor, S., Allahyari, M.S., Damalas, C.A., Bilali, E.H. Preferences and emotion perceptions of ornamental plant species for green space designing among urban park users in Iran (2019). *Urban Forestry & Urban Green*. Vol. 39, 98–108 [in English].

[16] Shelby, B., & Harris, R. (1985). Comparing methods for determining visitor evaluations of ecological impacts – site visits, photographs, and written descriptions. *Journal of Leisure Research*, 17 (1), 57–67 [in English].

[17] Thorpert, P., & Nielsen, A.B. (2014). Experience of vegetation-borne colours. *Journal of Landscape Architecture*, 9 (1), 60–69 [in English].

[18] Thorpert, P., Englund, J.-E., & Nielsen, A.B. (2018). The impact of the primary colours yellow, red and, blue on the perception of greenery. *Landscape Research*, 44 (1), P. 1–11 [in English].

[19] Wilms, L. (2018). Color and emotion: effects of hue, saturation, and brightness. *Psychological Research*, 82 (5), 896–914 [in English].

[20] Yang, J., Wang, X.-R., & Zhao, Y. (2022). Leaf color attributes of urban colored-leaf plants. *Open Geosciences*, 14, 1591–1605 [in English].

ABSTRACT

Gatalska N. The influence of color scheme on the aesthetic perception of park landscapes

Purpose. To determine the impact of the color scheme of park landscapes on human perception and the formation of aesthetic preferences.

Methodology. This study considers the relationship between humans and the park environment as a subject-object unity that evolves over time and undergoes continuous renewal. The methodological foundation of the research is the interactionist paradigm, combining a survey of respondents (a total of 60 participants) with an expert evaluation of the color schemes of landscapes in 18 parks, represented in 45 photographs. The correlations between landscape color schemes

and respondents' aesthetic preferences were determined using Pearson's correlation coefficient.

Results. The article systematizes existing scientific information on landscape color schemes and provides a critical analysis of the research. It summarizes the results of a series of studies dedicated to the influence of park landscape color schemes on the formation of aesthetic preferences among people of different age groups, contributing to a deeper understanding of landscape coloristics. The study results revealed a more significant impact on the perception and formation of aesthetic preferences among young people. Consensus in preferences across both age groups was observed regarding the attractiveness of landscapes dominated by highly saturated and bright blue hues, the neutral effect of warm green-orange colors, and the unattractiveness of brown-gray color schemes with a pronounced contrast between light and dark tones.

Scientific novelty. The study presents an analysis of how respondents of different ages perceive landscape color schemes, identifies the role of color in shaping aesthetic preferences, and reveals color harmonies in park landscapes that are positively perceived regardless of age.

Practical relevance. The findings enhance knowledge about the perception of park landscape color schemes, which can be applied in the design, restoration, and reconstruction of landscape objects.

Keywords: coloristics, methods for assessing color schemes, aesthetic preferences.

AUTHOR'S NOTE:

Gatalska Nadiia, Doctor of Architecture, Associate Professor, Professor at the Department of Landscape Architecture and Park Art, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Kharkiv, Ukraine, e-mail: gatalska.nadiia@gmail.com, orcid: 0000-0001-9538-2379

Стаття подана до редакції 26.02.2025 р.